

Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау Министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ

БАЛАЛАР ХИРУРГИЯСЫ
(неонаталдық)

мамандығы

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы, **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ «Балалар хирургиясы» мамандығы бойынша 2009 жылғы қосымша білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілген.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттарын бөлу	10
3. Тақырыптық жоспардың үлгісі және қайта даярлау пәндерінің мазмұны	11
4. Тақырыптық жоспардың үлгісі және біліктілікті арттыру пәндерінің мазмұны	30
5. Оқыту және сабақ жүргізу әдістері	33
6. Клиникалық база	33
7. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі	34

Осы үгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау Министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға тыйым салынады.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Медицина және фармацевтика кадрларының біліктілігін аттыру және/немесе оларды қайта даярлау Денсаулық сақтау министрінің 2008 жылғы 4 шілдедегі «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың номенклатурасын бекіту туралы» № 392 бұйрығымен бекітілген мамандықтар бойынша жүргізіледі.

Біліктілікті арттырудың және қайта даярлаудың білім беру бағдарламаларын, ведомстволық бағыныстылығы мен меншік нысандарына қарамастан, қызметінің негізгі түрі денсаулық сақтау саласында білім беру және/немесе ғылыми қызмет болып табылатын, қажетті оқу-әдістемелік және материалдық-техникалық базаман жабдықталған, медициналық білім беру және ғылыми ұйымдары жүзеге асырады. Біліктілікті арттыру және/немесе қайта даярлау медициналық және фармацевтикалық қосымша білім берудің мемлекеттік стандартына, медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың номенклатурасына, мамандықтардың біліктілік сипаттамаларына, оқу-әдістемелік және бағдарламалық құжаттарға сай жүзеге асырылады.

Медициналық және фармацевтикалық қосымша білім беру бағдарламаларын меңгерген және аттестациядан табысты өткен тұлғаларға бекітілген үлгідегі құжат беріледі.

Медициналық қосымша білім беру бағдарламаларын меңгеруге тілек білдіруші тұлғалардың алдыңғы білім деңгейі – медициналық жоғары білім, хирургия бойынша интернатура.

Пәннің мақсаты: келешекте дәрігер-балалар хирургі болып қызмет ететін білікті маманды дайындау

Пәннің міндеттері:

- балалар хирургиясынан теориялық сұрақтарды терең меңгеру;
- диагностиканың қазіргі принциптері, тексеру қорытындыларын дәлелді медицина тұрғысынан интерпретациялау, операцияға дейінгі дайындық әдістері, балаларға операция жасау тәсілдері бойынша практикалық машықтарын жетілдіру;
- балалардың түрлі ауруы кезінде және денсаулығының кез-келген жағдайында білікті дәрігерлік көмекті өзі жүзеге асыра алуы.

7 Список рекомендуемой литературы

На русском языке

основная:

1. Абаев Ю.К. Воспалительные заболевания новорожденных. – Ростов н/Дону, 2007.
2. Аюбян В.Г. Хирургическая гепатология детского возраста. – М., 1982.
3. Баиров Г.А. Детская травматология. – СПб. 2000.
4. Дронов А.Ф. Эндоскопическая хирургия у детей. – М., 2002.
5. Ильин А.В. Застарелые повреждения позвоночника и спинного мозга у детей. – М., 2003. 245 с.
6. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных. – СПб. 2002.
7. Катько В.А. Гематогенный остеомиелит у детей. – Минск, 2007.
8. Курбатов Д.Г., Щетинин В.В. Малоинвазивная хирургия мужских половых органов. – М., 2005.
9. Практическое руководство по детским болезням. Под ред. А.Г. Румянцева, Е.В. Самочатовой. – М., 2004.

дополнительная:

1. Баиров Г.А. Срочная хирургия детей. – СПб. 1997. 398 с.
2. Бунятян А.А., Мизикова В.М. Рациональная фармакоанестезиология – М., 2006.
3. Диагностика и лечение заболеваний желчевыводящих путей: Уч. пособие/ Маев И.В., Самсонов А.А., Салова Л.М. и др. – М., 2003.
4. Дурнов Л.А. Руководство по детской онкологии. – М., 2003.
5. Дурнов Л.А., Голдобенко Г.В. Детская онкология. – М., 2002.
6. Евтюков Г.М., Иванов Д.О. Транспортировка новорожденных детей. Уч. пособие. – СПб. 2003.
7. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста – М., 2004.
8. Исаков Ю.Ф., Белобородова Н.В. Сепсис у детей – М., 2001.
9. Котловский В.И. Эндоскопическая хирургия у детей – М. 2002.
10. Юдин А.Б. Острые заболевания органов мошонки у детей. – М. Медицина. 1997. 230 с.

На казахском языке

основная:

1. Дюсембаев А.А., Ормантаев К.С. Балалар хирургиясы. – Алматы 2008.
2. Ибадильдин А.С., Алмағамбетов А.А. Хирургиялық аурулар. Іш қуысының жедел хирургиясы. – Алматы 2004.
3. Марденов А.Б. Елубаев Ж.К. Балалардағы хирургиялық аурулар (әдістемелік құрал). – Қарағанды -2007.

дополнительная:

1. Алиев М.А., Рысбеков М.М. Ұйқыбез аурулары. – А., 2000.

5 Методы обучения и преподавания

- **Лекции:** обзорные, проблемные.
- **Семинары и практические занятия:** работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, организация научно-практических конференций.
- **Самостоятельная работа слушателя (СРС):** курация больных, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах, формирование портфолио.

6 Клиническая база

Отделения хирургического профиля стационаров, организации ПМСП (кабинеты врачей хирургического профиля).

Оқытудың түпкі нәтижесі

Тыңдарман мыналарды

білуі тиіс:

- Қазақстан Республикасында денсаулық сақтау органдары мен жекелеген медицина ұйымдарының қызметін реттейтін денсаулық сақтау жөніндегі заңнамалардың және нормативтік құқықтық актілердің негіздерін;
- медициналық, әлеуметтік, құқықтық көмекті ұйымдастыру принциптерін, оның ішінде нашақорларға, АИТВ-ны жұқтырған инъекциялы есірткіні пайдаланатын нашақорларға, ЖИТС-пен ауыратындарға, АИТВ-сы бар адамдарға, оның ішінде бас бостандығынан айыру орындарындағыларға медициналық, әлеуметтік, құқықтық көмек көрсетуді ұйымдастырудың принциптерін;
- республикада терапиялық және педиатриялық көмекті ұйымдастырудың жалпы мәселелерін, аурухана-емханалық мекемелердің жұмысын, ересектерге және балаларға шұғыл жедел жәрдем жұмысының ұйымдастырылуын;
- негізгі терапиялық аурулардың және балалар ауруларының клиникалық симптоматикасын, олардың алдын алуды, диагностикасы мен емдеу принциптерін, терапиялық және педиатриялық клиникадағы шекаралық жағдайлардың клиникалық симптоматикасын;
- ішкі аурулар мен балалар аурулары клиникасында қолданылатын фармакотерапияның негіздерін, дәріні қабылдағаннан болған аусқинуларды, оларды қалпына келтіруді;
- әртүрлі жастағы дені сау адамдардың тиімді тамақтану негіздері, емдәмтану принциптері;
- физиотерапия негіздері, шипажай-курортта емделуге көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер;
- еңбекке уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптау мәселелері;
- дені саулар мен науқастарды, оның ішінде балаларды диспансерлік бақылау, профилактика мәселелері;
- апат кезінде халықты қорғаудың тәсілдері мен негізгі принциптері;
- инфекция ошағы туындаған жағдайдағы індетке қарсы шаралар;

арнайы білімдер:

- республикада балаларға көрсетілетін хирургиялық көмекті ұйымдастырудың жалпы мәселелерін, аурухана-емханалық мекемелердің жұмысын, шұғыл жедел жәрдем жұмысының ұйымдастырылуын;
- балалар жасындағы негізгі хирургиялық аурулардың этиологиясын, патогенезін, клиникалық симптомдарын, олардың профилактикасы, диагностикасы және емдеу принциптері, хирургиялық клиникаларда кездесетін шекаралық жағдайлардың клиникалық симптомдарын;
- балалардағы хирургиялық аурулардың, жаракаттардың диагностикасы мен шұғыл жағдайларда көмек көрсету негіздері;
- реаниматология негіздері: балалардың қанайналымы күрт тоқтап қалғанда, тыныс алудың жіті жетіспеушілігінде, аллергиялық, комалық жағдайда, үсуде,

суға кетіп тұншығып қалғанда, электрден жарақат алғанда реанимацияның негізгі әдістері;

- ауруханаға жатқызғанға дейінгі кезеңде қолданылатын жалпы анестезияның негіздері;
- балалар мен нәрестелердегі іш қуысы ағзалары, қимыл-тірек аппараты, нерв жүйесінің жіті аурулары мен жарақаттарының, құлақ, тамақ мен мұрын, көздің жіті аурулары мен жарақаттарының, термиялық зақымданулардың, экзогенді жіті уланулардың, жұқпалы аурулардың, урологиядағы жіті аурулар мен жарақаттардың диагностикасы және шұғыл жәрдем көрсету негіздері.

Тындарман. Мыналарды орындай алуы керек:

жалпыдәрігерлік іскерлік:

- хаттамаға сәйкес науқастарды тексеруде қажетті аспаптық және лабораториялық әдістерді тағайындау;
- эндоскопиялық, рентгенологиялық және ультрадыбысты зерттеу әдістеріне, МРТ, КТ мәліметтеріне интерпретация жасау (түсіндіру);
- зертханалық зерттеу әдістері қорытындыларына интерпретация жасау;
- хаттамаларға сәйкес дифференциальды сараптама жасау, клиникалық диагнозды дәлелдеу, тиімді терапия тағайындау; реанимациялық шаралардың көлемі мен бірізділігін анықтау, қажетті шұғыл жәрдем көрсету;
- ауруханаға жатқызғанға дейінгі кезеңде және қабылдау бөлімінде баланың өміріне қауіп төндіретін шұғыл хирургиялық ауруларын анықтай білу;
- науқасқа операцияға дейін тиімді дайындық жүргізу және науқасты операциядан кейін күту;
- балалар ауруларының шұғыл операцияларға көрсеткіштерін және қарсы көрсеткіштерін анықтау;
- гемотрансфузияға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер, жүргізу ережесі, гемотрансфузиялық асқынулардың симптомдары және емдеу әдістері;
- дені сау және науқас балаларды диспансеризациялау;
- бөлімшеде және асханада эпидемиологиялық бақылау жүргізу;
- арнайы мамандыру әдебиеттеріне дұрыс шолу жасау, зерттеудің бірегей ерекше әдістерін меңгеру, ғылыми тақырыптар бойынша клиникадан материал қарастыру;
- денсаулық сақтау саласындағы заңнамада қарастырылған медициналық құжаттарды ресімдеу;

мынадай машықтарды игеруі керек:

- жарақаттарды алғашқы хирургиялық өңдеу;
- венесекция;
- плевра қуысына пункция жасау және Бюлау тәсілімен дренаждау;
- гематогендік жіті остеомиелит кезінде остеоперфорация жасау және жілік майының каналын жуу;
- жаңа туған нәрестелердегі флегмона кезінде кесу;
- флегмонды, іріңқалтаны жару;
- жарықты (шаптың, кіндіктің жарығын) тігу;

8	Абсцессы брюшной полости, забрюшинного пространства	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
9	Желудочно-кишечные кровотечения. Кровотечения из верхних отделов ЖКТ. Кровотечения из нижних отделов ЖКТ	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
10	Гнойно-воспалительные заболеваний кожи и подкожной клетчатки у новорожденных. Сепсис новорожденных	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
11	Переломы костей верхних и нижних конечностей. Перелом позвоночника	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
12	Травмы органов брюшной полости. Проникающие ранения брюшной полости	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

4.3 Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)

№	Содержание СРС
1	Ведение больных в палатах хирургических отделений.
2	Изучение и ведение медицинской документации.
3	Работа в приемном покое.
4	Работа в диагностических кабинетах.
5	Работа в операционных (ассистенции на операциях, самостоятельные операции).
6	Работа в перевязочных, манипуляционных, гипсовочных кабинетах.
7	Участие в обходах, консилиумах, консультациях, конференциях.
8	Доклады на утренних и клинико-анатомических конференциях.
9	Дежурства в хирургическом стационаре.
10	Работа в библиотеке, Интернете.
11	Работа в учебно-клиническом центре.

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
1	Организация амбулаторно-поликлинической службы РК. Повреждение мягких тканей. Доброкачественные образования кожи и мягких тканей. Принципы реабилитации детей с заболеваниями опорно-двигательного аппарата	Принципы и организация диспансерного наблюдения. Детский травматизм и его профилактика. Переломы длинных трубчатых костей. Подвывих головки луча. Травматические вывихи в мелких суставах кисти. Принципы и организация диспансерного наблюдения ортопедических больных. Врожденный вывих бедра, диагностика, консервативное лечение, реабилитация. Врожденная мышечная кривошея, диагностика, консервативное лечение, реабилитация. Косолапость диагностика, консервативное лечение, реабилитация. Сколиоз, диагностика, консервативное лечение, реабилитация. Врожденные и приобретенные деформации костей и суставов, диагностика, консервативное лечение, реабилитация.
2	Пупочная, паховая, бедренная, грыжа белой линии живота, диафрагмальная грыжа, черепно-мозговая и спинномозговая грыжи	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
3	Врожденные и приобретенные заболевания пищевода	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
4	Острая и хроническая кишечная непроходимость	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
5	Паразитарные заболевания внутренних органов	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
6	Врожденные пороки развития кишечника. Заболевания кишечника. Мегадолихосигма. Аноректальные пороки развития со свищом	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
7	Врожденные пороки развития МПС. Гидронефроз. Поли- мульткистоз почек	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

- ұзақ мерзімге интубациялау; жіппен кері бағытта сүмбілеу;
- шат жарығына лапароскопиялық герниорафия, герниопластика жасау;
- лапароскопиялық аппендектомия;
- гастростомия; стоманы тігу;
- ілмелі энтеростомия; стоманы тігу; ішекті тігу;
- ішперде қуысын дренаждап, аппендэктомия жасау;
- цистэктомия;
- талакты тігу; эхинококкэктомия;
- бүйрекбезді және пайда болған жылауықтарды алып тастау;
- циркумцизио; атабезді төменге жылжыту, орхопексия; Росси операциясы;
- торакотомия, дренаждау;
- торактомия; плевра қуысын, үлпершекті дренаждау;
- бауыршеттің өңештік тесігінің жарығы; диафрагманың жыртылған жерін тігу
- асқазан ойықжарасын тігу; пилоромиотомия; АІЖ-ден (асқазан-ішек жолынан) бөгде затты алып тастау;
- ішекті сына тәрізді резекциялау;
- бөгде затты алып тастау;
- сыртқы баугинеопластика;
- жуан ішекке Майдель әдісімен стома жасау;
- сигмостомия;
- жуан ішекті резекциялаумен қатар екікезеңді терминальды Стронг операциясын жасау;
- бауырдың жарылуын тігу;
- холецистэктомия;
- жылауықты алып тастау;
- спленэктомия;
- портальды гипертензия кезінде паллиативтік операция жасау;
- эхинококкэктомия, нефростомия, гидрогельді енгізу;
- нефропексия, пиелолитотомия, цистолитомия;
- Иванисевич операциясы, Палом операциясы;
- эпицистомия; желкентәрізді бүйрек пластикасы;
- қуықтың дисфункциясын және жыланкөзін жою;
- плеврэктомия, өкпе декортикациясы;
- эхинококкэктомия;
- торактомия, өкпенің жарығын тігу;
- стернотомия, қабыртқаны резекцияциялау;
- артродез жасау, айдаршықүстіне остеотомия жасау, ауто трансплантанттарды дайындау, ауто спонгиоздар, ампутация жасау;
- Микулич операциясы, Зацепин операциясы, бұлшықеттердің орнын ауыстыру және бекіту;
- трепанация, аутокраниопластика, гематоманы алып тастау;
- дисфункцияны жою, тұрақтандыру операциялары;
- өңешті сылып алып тастау; эзофагогастроанастомоз; эзофагопластика;

- диафрагма жарығын тігу;
- кеңірдек-өңеш жыланкөзін алып тастау;
- антирефлюкстік операция;
- өңеш пластикасы;
- гастрэктомия; асқазанды резекциялау; ұлтабар мен ішек арасына анастомоз салу; ішкі жарықтарды тігу, кесу және бекіту; Новел операциясы;
- резекциялау; анастомоз салу; висцеролиз және интубациялау, ішекті бекіту; антирефлюкстік операция; жуан ішекті төмен тарту; анастомоз салу (Дюамеля-Баиров, Соаве-Ленюшкин тәсілімен); жуан ішекті ауқымды түрде резекциялау спленоренальдық анастомоз;
- құйымшақты алып тастау, резекциялау;
- жылауықты және ісікті алып тастау, өкпені резекциялау;
- жүрек жарақатын тігу, перикардэктомия;
- алдыңғы ішперде қабырғасына жамау салудың бір кезеңді, екі кезеңді операциясы, герниопластика.

2 Хирургиялық бейіндегі мамандықтар бойынша алдыңғы білімі және жұмыс өтілі бар мамандарды қайта даярлау пәнінің сағаттарын бөлу

Пән	Барлығы	Аудиториялық сағаттар		СӨЖ
		Дәрістер	Практикалық сағаттар	
Амбулаториялық-емханалық хирургия	54	6	30	18
Жоспарлы хирургия	108	12	60	36
Балалар урологиясы	54	6	30	18
Ірінді хирургия	108	12	60	36
Торакалды хирургия	54	6	30	18
Эндоскопиялық хирургия	54	6	30	18
Травматология және ортопедия	108	12	60	36
Жаңа туған нәрестелер хирургиясы	54	6	30	18
Шұғыл хирургия	162	18	90	54
Сағаттардың жалпы саны	756	84	420	252

4 Примерный тематический план и содержание тематики обязательного компонента профилирующих дисциплин (повышение квалификации) «Актуальные проблемы детской хирургии»

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тематика
1	Современное состояние и принципы организации амбулаторно-поликлинической службы РК.
2	Новое в диагностике и лечении доброкачественных образований кожи и мягких тканей.
3	Новое в диагностике и лечении грыж передней брюшной стенки.
4	Современные принципы лечения гнойной хирургической инфекции у детей.
5	Малоинвазивные технологии в лечении абсцессов брюшной полости, забрюшинного пространства.
6	Современные принципы диагностики и лечения травм органов брюшной полости.
7	Новое в лечение синдрома портальной гипертензии.
8	Лапароскопический и колоноскопический методы лечения инвагинации кишечника.
9	Малоинвазивная хирургия. Принципы организации работы в лапароскопической операционной. Основные принципы лапароскопии.
10	Особенности пред- и послеоперационного периода при эндоскопических операциях. Преимущества и недостатки эндоскопической хирургии. Технические особенности проведения диагностических исследований и оперативной лапароскопии.
11	Современные принципы диагностики и лечения паразитарных заболеваний органов брюшной полости.
12	Современные принципы диагностики и лечения острых гнойно-воспалительных заболеваний легких и плевры у детей.

21	Синдром портальной гипертензии	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
22	Ожоги, электротравма. Травматический шок	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
23	Острые заболевания прямой кишки	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
24	Инородные тела ЖКТ	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

3.3 Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)

№	Содержание СРС
1	Ведение больных в палатах хирургических отделений.
2	Изучение и ведение медицинской документации.
3	Работа в приемном покое.
4	Работа в диагностических кабинетах.
5	Работа в отделении реанимации и интенсивной терапии.
6	Работа в травмпункте.
7	Работа в поликлинике, СВА (кабинет хирурга).
8	Работа в операционных (ассистенции на операциях, самостоятельные операции).
9	Работа в перевязочных, манипуляционных, гипсовочных кабинетах.
10	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
11	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
12	Дежурства по хирургическому стационару.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Работа в учебно-клиническом центре.

Хирургиялық емес бейіндегі мамандықтар бойынша алдыңғы білімі және жұмыс өтілі бар мамандарды қайта даярлау

Пән	Барлығы	Аудиториялық сағатт		СӨЖ
		Дәрістер	Практикалық сағаттар	
Амбулаториялық-емханалық хирургия	54	6	30	18
Жоспарлы хирургия	162	18	90	54
Балалар урологиясы	54	6	30	18
Ірінді хирургия	162	18	90	54
Торакальды хирургия	108	12	60	36
Эндоскопиялық хирургия	54	6	30	18
Травматология және ортопедия	162	18	90	54
Жаңа туған нәрестелер хирургиясы	54	6	30	18
Шұғыл хирургия	216	24	120	72
Сағаттардың жалпы саны	1026	114	570	342

Біліктілік арттыру

Пән	Барлығы	Аудиториялық сағаттар		СӨЖ
		Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Балалар хирургиясының өзекті мәселелері	108	12	60	36

3 Тақырыптық жоспардың үлгісі және бейіндеуші пәндердің мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырып
Амбулаториялық-емханалық хирургия	
1	ҚР амбулаториялық-емханалық қызметті ұйымдастыру.
2	Терідегі және жұмсақ тіндердегі катерсіз ісіктер.
3	Балалар жаракаттары және оның алдын алу.

4	Ортопедиялық науқастарды диспансерлік бақылау принциптері және оны ұйымдастыру.
5	Құрсақтың алдыңғы қабырғасының жарығы. Диагностика, емдеу, оңалту.
6	Жұмсақ тіндердің іріңді ауруларын емхана жағдайында диагностикалау және емдеу.
Жоспарлы хирургия	
1	Жоспарлы хирургиядағы операция алдындағы дайындықтың және операциядан кейінгі емнің ерекшеліктері.
2	Құрсақтың алдыңғы қабырғасының жарығы, диафрагма жарығы, бассүйек-ми жарығы, жұлын жарығы. Диагностика, емдеу, оңалту.
3	Құрсақтың алдыңғы қабырғасының жарығы, диафрагма жарығы, бассүйек-ми жарығы, жұлын жарығы. Диагностика, емдеу, оңалту.
4	Өңеш аурулары. Диагностика, емдеу, оңалту.
5	Өңеш аурулары. Диагностика, емдеу, оңалту.
6	Түйнек. Диагностика, емдеу, оңалту.
7	Созылмалы аппендицит. Диагностика, емдеу, оңалту.
8	Туа біткен жыланкөздер. Диагностика, емдеу, оңалту.
9	Өкпе аурулары. Диагностика, емдеу, оңалту.
10	Ішкі ағзалардың паразиттік аурулары. Диагностика, емдеу, оңалту.
11	Жуан ішектің аурулары. Диагностика, емдеу, оңалту.
12	Жуан ішектің аурулары. Диагностика, емдеу, оңалту.
13	Мойын (дамуының) кемістігі. Диагностика, емдеу, оңалту.
14	Көкбауырдың (талак) хирургиялық аурулары. Диагностика, емдеу, оңалту.
15	Балалардағы порталды гипертензия. Диагностика, емдеу, оңалту.
16	Өт жолдары аурулары. Диагностика, емдеу, оңалту.
17	Тератомалар және дермоид жылауықтар. Диагностика, емдеу, оңалту.
18	Гиршпрунг ауруы. Диагностика, емдеу, оңалту.
Балалар урологиясы	
1	Несептік-жыныстық жүйенің туа біткен кемістіктері. Несептік-жыныстық жүйенің анатомиясы мен физиологиясы.
2	НЖЖ-нің паразиттік аурулары.
3	Қуықтың жіті және созылмалы аурулары. Зерттасты ауру. Этиологиясы, патогенезі, клиникалық негізгі симптомдары.
4	Атабаз қабығының шемені, крипторхизм, варикоцеле, орхоэпидидимит, орхит, гидатида қабынбасы, Фимоз, баланопостит.

9	Холецистит	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
10	Желудочно-кишечные кровотечения	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
11	Кровотечения из верхних отделов ЖКТ. Кровотечения из нижних отделов ЖКТ	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
12	Повреждения полых органов брюшной полости	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
13	Проникающие ранения живота	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
14	Острая кишечная непроходимость у детей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
15	Инвагинация кишечника. Лапароскопический и колоноскопический методы лечения инвагинации кишечника	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций
16	Паразитарные заболевания органов брюшной полости. Эхинококкоз органов брюшной полости	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
17	Острый панкреатит	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
18	Осложнения острого панкреатита	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
19	Закрытые травмы органов брюшной полости	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
20	Язвенная болезнь желудка и двенадцатиперстной кишки. Осложнения	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

3	Врожденная высокая и низкая кишечная непроходимость	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
4	Перитонит у новорожденных	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
5	Гнойно-воспалительные заболеваний кожи и подкожной клетчатки у новорожденных. Сепсис новорожденных	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
6	Врожденный пилоростеноз	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
Неотложная хирургия		
1	Острый аппендицит у детей.	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
2	Аппендикулярный инфильтрат	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
3	Ущемленные грыжи	Особенности клиники, дифференциальная диагностика.
4	Ущемленные грыжи	Принципы хирургического лечения, техника операций.
5	Абсцессы брюшной полости, забрюшинного пространства. Этиология, патогенез. Дифференциальная диагностика	Особенности клиники, дифференциальная диагностика.
6	Абсцессы брюшной полости, забрюшинного пространства. Особенности хирургического лечения, виды дренирования	Тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
7	Кишечные свищи	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
8	Перитонит	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

5	Қуықтың, үрпінің, зәрағардың, бүйректің жарақаттары. Негізгі клиникалық әйгіленімдер, дифференциальды диагностика.
6	Қуықтың жіті және созылмалы аурулары. Дифференциальды диагностика, емдеу.
Ірінді аурулар хирургиясы	
1	Ірінді-қабынбалы ауруларды емдеудің қазіргі әдістері.
2	Терінің және тері шелмайының ірінді аурулары. Этиологиясы, патогенезі. Науқастарды емдеу ерекшеліктері.
3	Терінің және тері шелмайының ірінді аурулары. Диагностика. Емдеу әдістері. Асқынулар.
4	Балалардағы лимфадениттер және аденофлегмоналар. Диагностика, емдеу, оңалту.
5	Жұтқыншақ артындағы абсцесс. Диагностика, емдеу, оңалту.
6	Тікішекмаңы шелмайының ірінді-қабынбалы аурулары. Этиологиясы, патогенезі, клиникалық негізгі симтомдар.
7	Тікішекмаңы шелмайының ірінді-қабынбалы аурулары. Диагностика, емдеу, оңалту.
8	Буындардың ірінді-қабынбалы аурулары. Диагностика, емдеу.
9	Балалардың гематогендік жіті остеомиелиті. Диагностика, емдеу, оңалту.
10	Созылмалы остеомиелит. Диагностика, емдеу, оңалту. Остеомиелиттің ілкі созылмалы түрлері.
11	Созылмалы остеомиелит. Диагностика, емдеу, оңалту. Остеомиелиттің атиптік түрлері.
12	Ішперде қуысының абсцесі. Дуглас кеңістігі абсцесі. Көкетасты абсцесі.
13	Ішперде қуысының абсцестері. Диагностика, емдеу
14	Қол басының ірінді аурулары. Этиологиясы, патогенезі. Диагностика.
15	Қол басының ірінді аурулары. Хирургиялық емдеу ерекшеліктері. Асқынулар.
16	Ішперде артындағы кеңістіктің ірінді-қабынбалы аурулары. Этиологиясы, патогенезі, клиникалық ағымының ерекшеліктері.
17	Ішперде артындағы кеңістіктің ірінді-қабынбалы аурулары. Дифференциальды диагностика. Хирургиялық емі. Дренаждау түрлері.
18	Анаэробты инфекция. Алдын алу шаралары. Емдеудің қазіргі әдістері.
Торакальды хирургия	
1	Балалардың кеудесінің және ондағы ағзалардың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері.
2	Кеуде ағзаларының даму кемістігін және ауруларын диагностикалаудың қазіргі әдістері.

3	Кеуденің және ондағы ағзалардың туа біткен аурулары.
4	Өкпенің паразиттік аурулары. Диагностика, хирургиялық емі.
5	Диафрагма аурулары. Диафрагманың туа біткен және жүре пайда болған аурулары. Диафрагманың босансуы. Диагностика, хирургиялық емі.
6	Кеуде қуысы ағзаларының спецификалы және бейспецификалы қабынбалы аурулары.
7	Өкпенің және плевраның созылмалы қабынбалы аурулары.
8	Көкірекорта ағзаларының аурулары, көкірекорта жылауығы. Ірінді медиастит. Диагностика, хирургиялық емі.
9	Өңеш дамуының кемістігі. Диагностика әдістері және хирургиялық емі. Өңеш жарақаттары, өңештегі бөгде заттар. Өңештің күйіктен кейінгі бітелісі.
10	Кеуденің және ондағы ағзалардың жарақаттары. Диагностика, емдеу.
11	Пневмоторакс. Клиникалық көрініс ерекшеліктері. Диагностика әдістері мен емдеу әдістері.
12	Меллори-Вейс синдромы. Диагностика, науқастарды емдеу тәсілі.
Эндоскопиялық хирургия	
1	Азинвазиялық хирургия. Азинвазиялық хирургия ерекшеліктері. Лапароскопиялық операция жасау бөлмесінде жұмысты ұйымдастыру принциптері. Лапароскопияның негізгі принциптері: визуализация, экспозиция, диссекция.
2	Эндоскопиялық операциялар жасағанда операцияға дейінгі кезең және операциядан кейінгі кезең ерекшеліктері. Эндоскопиялық хирургияның артықшылықтары мен кемшіліктері. Диагностикалық зерттеулер жүргізудің және оперативтік лапароскопияның техникалық ерекшеліктері.
3	Жіті аппендицит, тасты холецистит кезінде лапароскопиялық операция жасау әдісі.
4	Урологиядағы эндоскопиялық хирургия, лапароскопиялық нефропексия жасау әдісі.
5	Лапароскопиялық герниопластика, бұл әдістің артықшылықтары мен кемшіліктері. Шат жарығына, бұтара жарығына лапароскопиялық операция жасау әдісі.
6	Фиброгастроуденоскопия. Қан кетуді эндоскопиямен тоқтату. Бронхоскопия. Торокоскопия. Фиброколоноскопия, ректоманоскопия. Цистоскопия. Зерттеудің эндоскопиялық әдістері кезіндегі асқынулар, олардың алдын алу.
Травматология және ортопедия	
1	Балалардың сүйек-буын жүйесінің анатомиялық құрылысының ерекшеліктері.
2	Балалардың бассүйек-ми жарақаты. Балалардың бассүйек-ми жарақатының ерекшеліктері. Диагностика, хирургиялық емі.

		лечения, техника операций.
9	Травматические вывихи, патологические переломы костей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
10	Ожоги. Ожоговая болезнь. Травматический шок	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
11	Постожоговые контрактуры	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
12	Деформация позвоночника	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
13	Врожденная патология скелета. Аномалии развития кисти и пальцев	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
14	Врожденная косолапость. Врожденная патология тазобедренного сустава	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
15	Диспластические процессы в костях	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
16	Врожденные патологии мышц шеи, кривошеи у детей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
17	Комбинированная травма и комбинированные повреждения скелета	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
18	Травмы и ранения грудной клетки	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
Хирургия новорожденных		
1	Пороки развития лицевого скелета, мозгового скелета и позвоночника	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
2	Аномалии желчного пузыря, желчевыводящих протоков. Пороки развития толстой кишки, аноректальные пороки	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

3	Лапароскопическая аппендэктомия, холецистэктомия	Техника проведения лапароскопической операции при остром аппендиците, калькулезном холецистите.
4	Эндоскопическая хирургия в урологии	Техника проведения лапароскопических урологических операций.
5	Лапароскопическая герниопластика	Преимущества и недостатки лапароскопической герниопластики метода. Техника проведения лапароскопической операции при паховой, промежностной грыжах.
6	Эндоскопические методы исследования	Фиброгастродуоденоскопия. Эндоскопическая остановка кровотечения. Бронхоскопия. Торококопия. Фиброколоноскопия, ректоманоскопия. Цистоскопия. Осложнения эндоскопических методов исследования, их профилактика.
Травматология и ортопедия		
1	Детский травматизм и его профилактика	Принципы оказания травматологической помощи детям. Профилактика детского травматизма. Организация диспансерного учета ортопедических больных.
2	Черепно-мозговая травма у детей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
3	Переломы костей верхних конечностей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
4	Травмы костей локтевого сустава. Переломы Монтеджи, Галлеацци	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
5	Переломы костей нижних конечностей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
6	Переломы шейки бедра	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
7	Переломы костей таза	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
8	Переломы позвоночника	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического

3	Қол сүйектерінің сынықтары. Диагностика, емдеу тәсілі.
4	Шынтақбуыны сүйектерінің жарақаттары. Монтеджи, Галлеацци сынықтары.
5	Аяқ сүйектерінің сынықтары. Диагностика, емдеу тәсілі.
6	Ортанжілік мойнағының сынуы. Диагностика, емдеу тәсілі.
7	Жамбас сүйектерінің сынықтары. Диагностика, емдеу тәсілі.
8	Омыртқа бағанының сынықтары. Диагностика, емдеу тәсілі, оңалту.
9	Буынның шығып кетіп жарақаттануы, сүйектердің патологиялық сынықтары.
10	Күйіктер. Күйік аурулары. Жарақаттық шок.
11	Күйіктен кейінгі контрактура. Хирургиялық емнің ерекшеліктері, оңалту.
12	Омыртқа бағанының деформациясы. Диагностика әдістері мен емдеу әдістері, алдын алу.
13	Қаңқаның туа біткен патологиясы. Қол басы мен саусақтардың даму аномалиясы.
14	Туа біткен маймақтық. Ұршықбуынның туа біткен патологиясы.
15	Сүйектердің дисплазиялық процестері. Клиникасы, диагностикасы, емі.
16	Балаларда қисықмойынды хирургиялық жолмен емдеу әдістері.
17	Қаңқаның көпқұрамды жарақаты және көпқұрамды зақымдары.
18	Кеуденің зақымдануы мен жарақаттары. Диагностикасы, емі.
Жаңа туған нәрестелердің хирургиясы	
1	Бет қаңқасының, бас қаңқасының және омыртқа бағанының даму кемістіктері.
2	Өтқалтаның, өт шығатын түтіктердің аномалиясы. Жуан ішектің даму кемістіктері, аноректальдік кемістіктер.
3	Ішектің туа біткен жоғарғы және төменгі түйнелісі. Диагностикасы, емі.
4	Жаңа туған нәрестелерде перитонит диагностикасының және перитонитті емдеудің қазіргі принциптері.
5	Жаңа туған нәрестелерде терінің және тері шелмайының іріңді-қабынбалы ауруларын емдеу принциптері. Жаңа туған нәрестелер сепсисі.
6	Туа біткен пилоростеноз, диагностикасы мен емінің әдістері.
Шұғыл хирургия	
1	Балалардың жіті аппендициті. Ауру ағымының, диагностикасының, хирургиялық ем тәсілінің ерекшеліктері.
2	Аппендикс инфильтраты. Ауру ағымының, диагностикасының, хирургиялық ем тәсілінің ерекшеліктері.
3	Қыспажарықтар. Клиникалық көрінісінің ерекшеліктері. Дифференциальды диагностика.

4	Қыспажарықтар. Операциялық емнің ерекшеліктері.
5	Ішперде қуысының абсцесі, ішперде артындағы абсцесс. Этиологиясы, патогенезі. Дифференциальды диагностика.
6	Ішперде қуысының абсцесі, ішперде артындағы абсцесс. Хирургиялық емнің ерекшеліктері, дренаждау түрлері.
7	Ішек жыланкөзі. Диагностикасы, емі.
8	Перитонит. Диагностикасы. Емі.
9	Холецистит. Балардағы ауру ағымының ерекшеліктері. Диагностикасы, емі.
10	Асқазан мен ішектен қан кету. Диагностикасы. Емі.
11	АІЖ жоғарғы бөліктерінен қан кетудің дифференциальды диагностикасы. АІЖ төменгі бөліктерінен қан кетудің дифференциальды диагностикасы.
12	Ішперденің қуыс ағзаларының зақымдары. Жарақат механизмдері, клиникалық ағымының ерекшеліктері.
13	Іштің тесік жарақаттары. Диагностикасы, дифференциальды диагностика. Хирургиялық емі.
14	Балалардың жіті түйнегі. Ішектің қынапталуы. Этиологиясы, патогенезі. Клиникалық көрінісі.
15	Балалардың жіті түйнегі. Ішектің қынапталуы. Ішектің қынапталуын лапароскопиялық және колоноскопиялық әдістермен емдеу.
16	Ішперде ағзаларының паразиттік аурулары. Ішперде ағзаларының эхинококкозы.
17	Жіті панкреатит. клиникалық ағымының ерекшеліктері. Дифференциальды диагностика. Консервативтік және операциялық емі.
18	Жіті панкреатиттің асқынуы. Хирургиялық ем ерекшеліктері.
19	Ішперде ағзаларының жабық жарақаттары. Диагностикасы. Емі.
20	Асқазанның және ұлтабардың ойықжарасы. Асқынулар. Диагностикасы, емі.
21	Портальды гипертензия синдромы. Хирургиялық емнің негізгі принциптері.
22	Күйіктер, электр жарақаты. жарақаттық шок. Диагностикасы, науқастарды емдеу тәсілі.
23	Тікішектің жіті аурулары. Диагностикасы, емі.
24	АІЖ-дегі бөгде заттар. Диагностикасы. Консервативтік және хирургиялық емі.

3	Врожденные диафрагмальные грыжи	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
4	Хронические воспалительные заболевания легких у детей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
5	Травмы пищевода и желудка, инородные тела	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
6	Острые гнойно-воспалительные заболевания легких и плевры у детей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
7	Паразитарные заболевания легких	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
8	Пороки развития пищевода. Рубцовые сужения пищевода	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
9	Заболевания средостения. Кисты средостения	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
10	Гнойный медиастинит	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
11	Травмы грудной клетки и ее органов. Диагностика, лечение	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
12	Пневмоторакс. Особенности клинической картины. Методы диагностики и лечения	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
Эндоскопическая хирургия		
1	Малоинвазивная хирургия. Особенности малоинвазивной хирургии	Принципы организации работы в лапароскопической операционной. Основные принципы лапароскопии: визуализация, экспозиция, диссекция.
2	Особенности пред- и послеоперационного периода при эндоскопических операциях	Особенности подготовки больных к эндоскопическим операциям. Преимущества и недостатки эндоскопической хирургии. Технические особенности проведения диагностических исследований и оперативной лапароскопии.

8	Хронический остеомиелит. Первично-хронические формы остеомиелита	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
9	Хронический остеомиелит. Атипичные формы остеомиелита	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
10	Абсцессы брюшной полости. Абсцессы Дугласова пространства	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
11	Абсцессы брюшной полости. Поддиафрагмальные абсцессы	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
12	Забрюшинные абсцессы	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
13	Гнойные заболевания кисти	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
14	Анаэробная инфекция	Принципы лечения анаэробной инфекций у детей. Профилактика анаэробной инфекции.
15	Абсцесс и гангрена легкого, эмпиема плевры	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
16	Гнойные медиастиниты	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
17	Аппендикулярный инфильтрат. Осложнения	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
18	Сепсис. Септический шок	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
Торакальная хирургия		
1	Врожденные заболевания грудной клетки и ее органов	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
2	Пороки развития легких у детей, врожденные кисты, врожденная долевая эмфизема	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

3.2 Тақырыптық жоспардың үлгісі және практикалық пәндердің мазмұны

№	тақырып	мазмұны
Амбулаториялық-емханалық хирургия		
1	Жұмсақ тіндердің зақымдануы. Терідегі және жұмсақ тіндердегі қатерсіз ісіктер. Дермоид жылауық	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
2	Жіліктердің сынықтары. Кәріжілік басы буынының таюы Қол басының ұсақ буындарының жаракаттық шығып кетулері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
3	Ұршықтың туа біткен шықпасы. Сүйектер мен буындардың туа біткен және жүре пайда болған деформациялары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
4	Туа біткен бұлшықеттік қысық ойын	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
5	Күбіртке. Омфалиттер . жұмсақ тіндердің абсцестері және флегмоналары, лимфадениттері, аденофлегмоналары. Сыздауық, көршиқан	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
6	Кіндік жарығы, шат жарығы, іштің ортаңғы сызығының жарығы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
Жоспарлы хирургия		
1	Жоспарлы хирургиядағы операциялды дайындық ерекшеліктері және операциядан кейінгі ем	Жоспарлы операциялық емге науқастарды дайындау. Зерттеудің зертханалық-аспаптық әдістерінің қажетті көлемін анықтау. Жаңа туған нәрестелерді операцияға дейінгі дайындау ерекшеліктері. Премедикация ерекшеліктері. Науқастарды операциядан кейін емдеу.

2	Кіндік жарығы, шат жарығы, іштің ортаңғы сызығының жарығы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
3	Диафрагма жарығы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
4	Бассүйек-ми жарығы және жұлын жарығы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
5	Пилороспазм. Өңеш күйігі. Өңештің тыртықтанып тарылуы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
6	Жіті іштүйнек	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
7	Созылмалы іштүйнек	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
8	Созылмалы аппендицит. Аппендикс инфильтраты	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
9	Өкпенің туа біткен даму кемістігі, аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
10	Ұлпалы ағзалардың паразиттік аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
11	Ішектің туа біткен даму кемістіктері. Мегадолихосигма	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

2	Мочекаменная болезнь. Полимультикистоз почек	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
3	Паразитарные заболевания почек	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
4	Водянка оболочек яичка, крипторхизм, варикоцеле. Орхоэпидидимит, орхит, воспаление гидатиды	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
5	Острые и хронические заболевания мочевого пузыря	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
6	Травмы мочевого пузыря, уретры, мочеточников и почек	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
Гнойная хирургия		
1	Гнойная хирургическая инфекция у детей	Принципы лечения гнойных хирургических инфекций у детей. Профилактика гнойной хирургической и внутрибольничной инфекции.
2	Острые гнойные заболевания кожи и подкожной клетчатки. Фурункул, карбункул, абсцесс, флегмона	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
3	Лимфадениты и аденофлегмоны у детей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
4	Заглочные абсцессы	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
5	Парапроктиты	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
6	Гнойные артриты у детей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
7	Острый гематогенный остеомиелит у детей	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

8	Хронический аппендицит. Аппендикулярный инфильтрат	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
9	Врожденные пороки развития, заболевания легких	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
10	Паразитарные заболевания паренхиматозных органов	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
11	Врожденные пороки развития кишечника. Мегадолихосигма	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
12	Аноректальные пороки развития со свищом. Болезнь Гиршпрунга	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
13	Портальная гипертензия	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
14	Хирургическая патология желчевыводящих путей и поджелудочной железы.	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
15	Заболевания поджелудочной железы	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
16	Врожденные свищи пупка. Врожденные кисты, свищи шеи	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
17	Тератомы и дермоидные кисты.	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
18	Изолированные и смешанные хирургические заболевания селезенки	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
Детская урология		
1	Врожденные пороки развития МПС. Гидронефроз. Эписпадия, гипоспадия. Пузырно-мочеточниковый рефлюкс	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

12	Жылауықпен қатар аноректальдік даму кемістіктері. Гиршпрунг ауруы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
13	Портальдік гипертензия	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
14	Өт жолдарының және ұйқыбездің хирургиялық патологиясы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
15	Ұйқыбез аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
16	Туа біткен урахус жыланкөзі. Мойынның туа біткен жылауықтары, жыланкөздері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
17	Тератомалар және дермоид жылауық	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
18	Көкбауырдың окшауланған және аралас хирургиялық аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
Балалар урологиясы		
1	НЖЖ-нің туа біткен даму кемістіктері. Гидронефроз. Эписпадия, гипоспадия. Қуық-зәрағар рефлюксі	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
2	Зәртасты ауру. Бүйректің полимультикистозы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

3	Бүйректің паразиттік аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
4	Ен қабының шемені, крипторхизм, варикоцеле. Орхоэпидидимит, орхит, гидатидалы қабыну	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
5	Қуықтың жіті және созылмалы аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
6	Қуықтың үрпінің зәрағардың, бүйректің жарақаттары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
Ірінді аурулар хирургиясы		
1	Балалардағы ірінді хирургиялық инфекция	Балалардың ірінді хирургиялық инфекциясын емдеу принциптері. Ірінді хирургиялық және ауруханаішілік инфекцияның алдын алу.
2	Терінің және тері шелмайының ірінді жіті аурулары. Фурункул, көршиқан, абсцесс, флегмона	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
3	Балалардағы лимфадениттер және аденофлегмоналар	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
4	Жұтыну абсцестері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
5	Парапроктиттер	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

3	Врожденный вывих бедра. Врожденные и приобретенные деформации костей и суставов	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
4	Врожденная мышечная кривошея	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
5	Панариций. Омфалиты. Абсцессы и флегмоны мягких тканей, лимфадениты, аденофлегмоны. Фурункулы, карбункулы	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
6	Пупочная, паховая, бедренная, грыжа белой линии живота	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
Плановая хирургия		
1	Особенности предоперационной подготовки и послеоперационное лечение в плановой хирургии	Подготовка больных к плановому оперативному лечению. Определение объема необходимых лабораторно-инструментальных методов исследований. Особенности предоперационной подготовки новорожденных. Особенности премедикации. Послеоперационное ведение больных.
2	Пупочная, паховая, бедренная, грыжа белой линии живота	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
3	Диафрагмальные грыжи	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
4	Черепно-мозговая и спинальная грыжи	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
5	Пилороспазм. Ожоги пищевода. Рубцовый стеноз пищевода	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
6	Острая кишечная непроходимость	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
7	Хроническая кишечная непроходимость	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

11	Дифференциальная диагностика кровотечений из верхних отделов ЖКТ. Дифференциальная диагностика кровотечений из нижних отделов ЖКТ.
12	Повреждения полых органов брюшной полости. Механизмы травмы, особенности клинического течения.
13	Проникающие ранения живота. Диагностика, дифференциальная диагностика. Хирургическое лечение.
14	Острая кишечная непроходимость у детей. Инвагинация кишечника. Этиология, патогенез. Клиническая картина.
15	Острая кишечная непроходимость у детей. Инвагинация кишечника. Лапароскопический и колоноскопический методы лечения инвагинации кишечника.
16	Паразитарные заболевания органов брюшной полости. Эхинококкоз органов брюшной полости
17	Острый панкреатит. Особенности клинического течения. Дифференциальная диагностика. Консервативное и оперативное лечение.
18	Осложнения острого панкреатита. Особенности хирургического лечения.
19	Закрытые травмы органов брюшной полости. Диагностика. Лечение.
20	Язвенная болезнь желудка и двенадцатиперстной кишки. Осложнения. Диагностика, лечение.
21	Синдром портальной гипертензии. Основные принципы хирургического лечения.
22	Ожоги, электротравма. Травматический шок. Диагностика, лечебная тактика ведения больных
23	Острые заболевания прямой кишки. Диагностика, лечение.
24	Инородные тела ЖКТ. Диагностика. Консервативное и хирургическое лечение.

3.2 Примерный тематический план и содержание практических занятий

№	Тема	Содержание
Хирургия амбулаторно-поликлиническая		
1	Повреждение мягких тканей. Доброкачественные образования кожи и мягких тканей. Дермоидные кисты	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.
2	Переломы длинных трубчатых костей. Подвывих головки луча. Травматические вывихи в мелких суставах кисти	Особенности клиники, дифференциальная диагностика, тактика, принципы хирургического лечения, техника операций.

6	Балалардағы іріңді артриттер	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
7	Балалардағы жіті гематогендік остеомиелит	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
8	Созылмалы остеомиелит. Остеомиелиттің ілкі созылмалы түрлері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
9	Созылмалы остеомиелит. Остеомиелиттің атиптік түрлері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
10	Ішперде абсцесі. Дуглас кеңістігінің абсцесі	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
11	Ішперде абсцесі. Бауыршетастылық абсцестер	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
12	Ішперде артындағы абсцестер	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
13	Қол басының іріңді аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
14	Анаэробты инфекция	Балалардағы анаэробты инфекцияны емдеу принциптері. Анаэробты инфекцияның алдын алу.
15	Өкпе абсцесі мен гангрена, плевра эмпиемасы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

16	Ірінді медиастиниттер	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
17	Аппендикс инфильтраты. Аскынулар	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
18	Сепсис. Сепсистік шок	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
Торакальды хирургия		
1	Кеуденің және ондағы ағзалардың туа біткен аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
2	Балалардығы өкпе дамуының кемістіктері, туа біткен жылауықтар, туа біткен эмфизема	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
3	Диафрагманың туа біткен жарықтары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
4	Балалардағы өкпенің созылмалы қабынбалы аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
5	Өңештің және асқазанның жарақаттары, бөгде заттар	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
6	Балалардағы өкпенің және плевраның ірінді-қабынбалы аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

11	Постожоговые контрактуры. Особенности хирургического лечения, реабилитация.
12	Деформация позвоночника. Методы диагностики, лечения, профилактики.
13	Врожденная патология скелета. Аномалии развития кисти и пальцев.
14	Врожденная косолапость. Врожденная патология тазобедренного сустава.
15	Диспластические процессы в костях. Клиника, диагностика и лечение.
16	Методы хирургического лечения кривошеи у детей.
17	Комбинированная травма и комбинированные повреждения скелета.
18	Травмы и ранения грудной клетки. Диагностика, лечение.
Хирургия новорожденных	
1	Пороки развития лицевого скелета, мозгового скелета и позвоночника.
2	Аномалии желчного пузыря, желчевыводящих протоков. Пороки развития толстой кишки, аноректальные пороки.
3	Врожденная высокая и низкая кишечная непроходимость. Диагностика, лечение.
4	Современные принципы диагностики и лечения перитонитов у новорожденных.
5	Принципы лечения гнойно-воспалительных заболеваний кожи и подкожной клетчатки у новорожденных. Сепсис новорожденных.
6	Врожденный пилоростеноз, методы диагностики и лечения.
Неотложная хирургия	
1	Острый аппендицит у детей. Особенности течения, диагностики, тактики хирургического лечения.
2	Аппендикулярный инфильтрат. Особенности течения, диагностики, тактики хирургического лечения.
3	Ущемленные грыжи. Особенности клинической картины. Дифференциальная диагностика.
4	Ущемленные грыжи. Особенности оперативного лечения.
5	Абсцессы брюшной полости, забрюшинного пространства. Этиология, патогенез. Дифференциальная диагностика.
6	Абсцессы брюшной полости, забрюшинного пространства. Особенности хирургического лечения, виды дренирования.
7	Кишечные свищи. Диагностика, лечение.
8	Перитонит. Диагностика. Лечение.
9	Холецистит. Особенности течения у детей. Диагностика, Лечение.
10	Желудочно-кишечные кровотечения. Диагностика. Лечение.

9	Пороки развития пищевода. Методы диагностики и хирургического лечения. Травмы пищевода, инородные тела пищевода. Послеожоговые стриктуры пищевода.
10	Травмы грудной клетки и ее органов. Диагностика, лечение.
11	Пневмоторакс. Особенности клинической картины. Методы диагностики и лечения.
12	Синдром Меллори-Вейса. Диагностика, тактика ведения больных.
Эндоскопическая хирургия	
1	Малоинвазивная хирургия. Особенности малоинвазивной хирургии. Принципы организации работы в лапароскопической операционной. Основные принципы лапароскопии: визуализация, экспозиция, диссекция.
2	Особенности пред- и послеоперационного периода при эндоскопических операциях. Преимущества и недостатки эндоскопической хирургии. Технические особенности проведения диагностических исследований и оперативной лапароскопии.
3	Техника проведения лапароскопической операции при остром аппендиците, калькулезном холецистите.
4	Эндоскопическая хирургия в урологии, техника проведения лапароскопической нефрэксии.
5	Лапароскопическая герниопластика, преимущества и недостатки данного метода. Техника проведения лапароскопической операции при паховой, промежуточной грыжах.
6	Фиброгастродуоденоскопия. Эндоскопическая остановка кровотечения. Бронхоскопия. Торокоскопия. Фиброколоноскопия, ректоманоскопия. Цистоскопия. Осложнения эндоскопических методов исследования, их профилактика.
Травматология и ортопедия	
1	Особенности анатомического строения костно-суставной системы детей.
2	Черепно-мозговая травма у детей. Особенности черепно-мозговых травм у детей раннего возраста. Диагностика, хирургическое лечение.
3	Переломы костей верхних конечностей. Диагностика, тактика лечения.
4	Травмы костей локтевого сустава. Переломы Монтеджи, Галлеацци.
5	Переломы костей нижних конечностей. Диагностика, тактика лечения.
6	Переломы шейки бедра. Диагностика, тактика лечения.
7	Переломы костей таза. Диагностика, тактика лечения.
8	Переломы позвоночника. Диагностика, тактика лечения, реабилитация.
9	Травматические вывихи, патологические переломы костей.
10	Ожоги. Ожоговая болезнь. Травматический шок.

7	Өкпенің паразиттік аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
8	Өңеш дамуының кемістігі. Өңештің тыртықтанып тарылуы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
9	Көкірекорта аурулары. Көкірекорта жылауығы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
10	Іріңді медиаститит	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
11	Кеуденің және ондағы ағзалардың жарақаттары. Диагностикасы, емі	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
12	Пневмоторакс. Клиникалық көрінісі. Диагностикасының және емнің әдістері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
Эндоскопиялық хирургия		
1	Азинвазиялы хирургия. Азинвазиялы хирургия ерекшеліктері	Лапароскопиялық операция жасау бөлмесінде жұмысты ұйымдастыру принциптері. лапароскопияның негізгі принциптері: визуализация, экспозиция, диссекция
2	Эндоскопиялық операцияларда жасағанда операцияға дейінгі кезең және операциядан кейінгі кезең ерекшеліктері	Эндоскопиялық операцияларға науқастарды дайындау ерекшеліктері. Эндоскопиялық хирургияның артықшылықтары мен кемшіліктері. Диагностикалық зерттеулер жүргізудің және оперативтік лапароскопияның техникалық ерекшеліктері.
3	Лапароскопиялық аппендэктомия, холецистэктомия	Жіті аппендицитте, тасты холециститте лапароскопиялық операция жасау әдісі

4	Урологиядағы эндоскопиялық хирургия	Урологиялық лапароскопиялық операцияларды жасау әдісі.
5	Лапароскопиялық герниопластика	Лапароскопиялық герниопластика, бұл әдістің артықшылықтары мен кемшіліктері. Шат жарығына, бұтара жарығына лапароскопиялық операция жасау әдісі.
6	Зерттеудің эндоскопиялық әдістері	Фиброгастродуоденоскопия. Қан кетуді эндоскопиямен тоқтату. Бронхоскопия. Торокоскопия. Фиброколоноскопия, ректоманоскопия. Цистоскопия. Зерттеудің эндоскопиялық әдістері кезіндегі асқынулар, олардың алдын алу.
Травматология және ортопедия		
1	балалар травматизмі және оның алдын алу	Балаларға травматологиялық көмек көрсету принциптері. Балалар травматизмінің алдын алу. Ортопедиялық наукастарды диспансерлік есепке қоюды ұйымдастыру.
2	Балалардағы бас-ми жаракаты	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
3	Қол сүйектерінің сынықтары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
4	Шынтақбуын сүйектерінің жаракаттары. Монтедж, Галлеаци сынығы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
5	Аяқ сүйектерінің сынығы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
6	Органжілік мойнағының сынуы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

4	Лимфадениты и аденофлегмоны у детей. Диагностика, лечение, реабилитация.
5	Заглочные абсцессы. Диагностика, лечение, реабилитация.
6	Гнойно-воспалительные заболевания параректальной клетчатки. Этиология, патогенез, основные клинические симптомы.
7	Гнойно-воспалительные заболевания параректальной клетчатки. Диагностика, лечение, реабилитация.
8	Гнойно-воспалительные заболевания суставов. Диагностика, лечение.
9	Острый гематогенный остеомиелит у детей. Диагностика, лечение, реабилитация.
10	Хронический остеомиелит. Диагностика, лечение, реабилитация. Первично-хронические формы остеомиелита.
11	Хронический остеомиелит. Диагностика, лечение, реабилитация. Атипичные формы остеомиелита.
12	Абсцессы брюшной полости. Абсцессы Дугласова пространства. Поддиафрагмальные абсцессы.
13	Абсцессы брюшной полости. Диагностика, лечение.
14	Гнойные заболевания кисти. Этиология, патогенез. Диагностика.
15	Гнойные заболевания кисти. Особенности хирургического лечения. Осложнения.
16	Гнойно-воспалительные заболевания забрюшинного пространства. Этиология, патогенез, особенности клинического течения.
17	Гнойно-воспалительные заболевания забрюшинного пространства. Дифференциальная диагностика. Хирургическое лечение. Виды дренирования.
18	Анаэробная инфекция. Меры профилактики. Современные методы лечения.
Торакальная хирургия	
1	Анатомо-физиологические особенности грудной клетки и ее органов у детей.
2	Современные методы диагностики пороков развития и заболеваний органов грудной полости.
3	Врожденные заболевания грудной клетки и ее органов.
4	Паразитарные заболевания легких. Диагностика, хирургическое лечение.
5	Заболевания диафрагмы. Врожденные и приобретенные грыжи диафрагмы. Релаксация диафрагмы. Диагностика, хирургическое лечение.
6	Специфические и неспецифические воспалительные заболевания органов грудной полости.
7	Хронические воспалительные заболевания легких и плевры.
8	Заболевание органов средостения, кисты средостения. Гнойный медиастенит. Диагностика, хирургическое лечение.

3	Грыжи передней брюшной стенки, диафрагмальные, черепно-мозговая и спинномозговая грыжи. Диагностика, лечение, реабилитация.
4	Заболевания пищевода. Диагностика, лечение, реабилитация.
5	Заболевания пищевода. Диагностика, лечение, реабилитация.
6	Кишечная непроходимость. Диагностика, лечение, реабилитация.
7	Хронический аппендицит. Диагностика, лечение, реабилитация.
8	Врожденный свищи. Диагностика, лечение, реабилитация.
9	Заболевания легких диагностика, лечение, реабилитация.
10	Паразитарные заболевания внутренних органов. Диагностика, лечение, реабилитация.
11	Заболевания толстого кишечника. Диагностика, лечение, реабилитация.
12	Заболевания толстого кишечника. Диагностика, лечение, реабилитация.
13	Пороки развития шеи. Диагностика, лечение, реабилитация.
14	Хирургические заболевания селезенки. Диагностика, лечение, реабилитация.
15	Портальная гипертензия у детей. Диагностика, лечение, реабилитация.
16	Заболевания желчевыводящих путей. Диагностика, лечение, реабилитация.
17	Тератомы и дермоидные кисты. Диагностика, лечение, реабилитация.
18	Болезнь Гиршпрунга. Диагностика, лечение, реабилитация.
Детская урология	
1	Врожденные пороки мочеполовой системы. Анатомия и физиология мочеполовой системы.
2	Паразитарные заболевания МПС.
3	Острые и хронические заболевания мочевого пузыря. Мочекаменная болезнь. Этиология, патогенез, основные клинические симптомы.
4	Водянка оболочек яичка, крипторхизм, варикоцеле, орхоэпидидимит, орхит, воспаление гидатиды, Фимоз, баланопостит.
5	Травмы мочевого пузыря, уретры, мочеточников и почек. Основные клинические проявления, дифференциальная диагностика.
6	Острые и хронические заболевания мочевого пузыря. Дифференциальная диагностика, лечение.
Гнойная хирургия	
1	Современные методы лечения гнойно-воспалительных заболеваний.
2	Гнойные заболевания кожи и подкожной клетчатки. Этиология, патогенез. Особенности ведения данных больных.
3	Гнойные заболевания кожи и подкожной клетчатки. Диагностика. Методы лечения. Осложнения.

7	Жамбас сүйектердің сынуы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
8	Омыртқа бағанының сынықтары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
9	Жарақаттан буындардың шығып кетуі, сүйектердің патологиялық сынықтары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
10	Күйіктер. Күйіктен болған аурулар. жарақаттық шок	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
11	Күйіктік контрактуралар	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
12	Омыртқа бағанының деформациясы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
13	Қаңқаның туа біткен патологиясы. Қол басының және саусақтардың даму аномалиясы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
14	Туа біткен маймақтық. Ұршықбуынның туа біткен патологиясы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
15	Сүйектердегі дисплазия процестері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
16	Мойын бұлшықетінің туа біткен патологиясы, балалардағы қисықмойын патологиясы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

17	Қаңқаның құрамдас жарақаты және көпқұрамды зақымдары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
18	Кеуде жарақаттары мен зақымдары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
Жаңа туған нәрестелер хирургиясы		
1	Бет қаңқасының, бас қаңқасының және омыртқа бағанының даму кемістіктері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
2	Өттің, өт түтіктерінің аномалиясы. Жуан ішектің даму кемістіктері, аноректалды кемістіктер	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
3	Ішектің туа біткен жоғарғы және төменгі іштүйнегі	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
4	Жаңа туған нәрестелердегі перитонит	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
5	Жаңа туған нәрестелерде терінің және тері шелмайының ірінді-қабынбалы аурулары. Жаңа туған нәрестелердің сепсисі	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
6	Туа біткен пилоростеноз	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
Шұғыл хирургия		
1	Балалардың жіті аппендициті	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

Гнойная хирургия	162	18	90	54
Торакальная хирургия	108	12	60	36
Эндоскопическая хирургия	54	6	30	18
Травматология и ортопедия	162	18	90	54
Хирургия новорожденных	54	6	30	18
Неотложная хирургия	216	24	120	72
Общее кол-во часов	1026	114	570	342

Повышение квалификации

Дисциплина	Всего	Аудиторные часы		СРС
		лекции	практические занятия	
Актуальные проблемы детской хирургии	108	12	60	36

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Хирургия амбулаторно-поликлиническая	
1	Организация амбулаторно-поликлинической службы РК.
2	Доброкачественные образования кожи и мягких тканей.
3	Детский травматизм и его профилактика.
4	Принципы и организация диспансерного наблюдения ортопедических больных.
5	Грыжи передней брюшной стенки. Диагностика, лечение, реабилитация.
6	Диагностика, лечение гнойных заболеваний мягких тканей в условиях поликлиники.
Плановая хирургия	
1	Особенности предоперационной подготовки и послеоперационное лечение в плановой хирургии.
2	Грыжи передней брюшной стенки, диафрагмальные, черепно-мозговая и спинномозговая грыжи. Диагностика, лечение, реабилитация.

ника; антирефлюксной операции; порочного анастомоза; низведения толстого кишечника; наложения анастомозов (Дюамеля-Баирова, Соаве-Ленюшкина); обширной резекции толстого кишечника;

- спленоренального анастомоза;
- удаления, резекции копчика;
- удаления кисты и опухоли, резекции легких;
- ушивания сердечной раны, перикардэктомия;
- одно, двухэтапной пластики передней брюшной стенки, герниопластика.

2 Распределение часов дисциплины

Переподготовка для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальностям хирургического профиля

Дисциплина	Всего	Аудиторные часы		СРС
		лекции	практические занятия	
Хирургия амбулаторно-поликлиническая	54	6	30	18
Плановая хирургия	108	12	60	36
Детская урология	54	6	30	18
Гнойная хирургия	108	12	60	36
Торакальная хирургия	54	6	30	18
Эндоскопическая хирургия	54	6	30	18
Травматология и ортопедия	108	12	60	36
Хирургия новорожденных	54	6	30	18
Неотложная хирургия	162	18	90	54
Общее кол-во часов	756	84	420	252

Переподготовка для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальностям не хирургического профиля

Дисциплина	Всего	Аудиторные часы		СРС
		лекции	практические занятия	
Хирургия амбулаторно-поликлиническая	54	6	30	18
Плановая хирургия	162	18	90	54
Детская урология	54	6	30	18

2	Аппендикс инфильтраты	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
3	Қыспажарықтар	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика.
4	Қыспажарықтар	Хирургиялық емінің принциптері, операция жасау әдістері.
5	Ішперде қуысының, ішпердеартындағы кеңстіктің абсцестері. Этиологиясы, патогенезі. Дифференциальды диагностика	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика
6	Ішперде қуысының, ішпердеартындағы абсцестер. Хирургиялық емінің ерекшеліктері, дренаждау түрлері	Хирургиялық ем тәсілі, принциптері, операция жасау әдісі.
7	Ішек жыланкөзі	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
8	Перитонит	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
9	Холецистит	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
10	Асқазан мен ішектен қан кету	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
11	АІЖ жоғарғы бөлігінен қан кетуі. АІЖ төменгі бөлігінен қан кетуі	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
12	Ішперде қуысының қуыс ағзаларының зақымдары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

13	Іштің тесік жарақаттары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
14	Балалардың жіті іштүйнегі	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
15	Ішектің қынапталуы. Ішектің қынапталуын лапароскопиялық және колоноскопиялық емдеу әдістері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
16	Ішперде қуысы ағзаларының паразиттік аурулары. Ішперде қуысы ағзаларының эхинококкозы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
17	Жіті панкреатит	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
18	Жіті панкреатиттің асқынуы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
19	Ішперде қуысы ағзаларының жабық жарақаттары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
20	Асқазанның және ұлтабардың ойықжарасы. Асқынулар	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
21	Портальды гипертензия синдромы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
22	Күйіктер, электрден жарақаттану. Жарақаттық шок	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

- аппендэктомии с дренированием брюшной полости;
- цистэктомия;
- ушивания селезенки; эхинококкэктомия;
- удаления надпочечников и кистозных образований;
- циркумцизио; низведение яичка, орхопексия; операция Росси;
- торакотомии, дренирование;
- торакотомии; дренирование плевральной полости, перикарда;
- ушивания грыжи пищеводного отверстия диафрагмы; устранение разрывов диафрагмы;
- ушивания язвы желудка; пилоромиотомия; удаление инородного тела ЖКТ;
- клиновидной резекция кишечника;
- удаления инородных тел;
- наружной баугинеопластики;
- наложения стомы толстого кишечника по Майделю;
- сигмостомии;
- двойной терминальной операции Стронга с резекцией толстой кишки;
- ушивания разрыва печени I-II степени;
- холецистэктомии;
- марсупилизации кисты;
- спленэктомии;
- палиативной операции при портальной гипертензии;
- эхинококкэктомии, нефростомии, введение гидрогеля;
- нефропексии, пиелолитотомии, цистолитомии;
- операция Иванисевича, операция Палома;
- эпицистомии; пластика парусовидной почки;
- устранения дисфункции и свища мочевого пузыря;
- плеврэктомии, декорткация легких;
- эхинококкэктомии;
- торакотомии, ушивания разрывов легких;
- стернотомии, резекции ребер;
- артродезирования, надмышечковой остеотомия, подготовки ауотрансплантантов, аутооспонгиозы, ампутации;
- операции Микулича, Зацепина, перемещение и прикрепление мышц;
- трепанации, аутокраниопластики, удаления гематомы;
- устранения дисфункции, стабилизирующие операции;
- экстирпации пищевода; эзофагогастроанастомоз; эзофагопластика;
- ушивания диафрагмальной грыжи;
- устранения трахеопищеводного свища;
- антирефлюксной операции;
- пластики пищевода;
- гастроэктомии; резекции желудка; дуодено-дуодено анастомоза; устранения внутренних грыж, рассечения и фиксации; операции Новела;
- резекции; наложения анастомозов; висцеролиз и интубации, фиксации кишеч-

органов брюшной полости, опорно-двигательного аппарата, нервной системы, при острых заболеваниях и травмах уха, горла и носа, глаза, термических поражениях, острых экзогенных отравлениях, инфекционных заболеваниях, острых заболеваниях и травмах в урологии у детей и новорожденных;

уметь:

- назначать необходимые инструментальные и лабораторные методы обследования больных, согласно протоколам;
- интерпретировать данные эндоскопических, рентгенологических и ультразвуковых методов исследования, МРТ, КТ;
- интерпретировать результаты лабораторных методов исследования;
- проводить дифференциальную диагностику, обосновать клинический диагноз, назначать адекватную терапию согласно протоколам, определять объем и последовательность реанимационных мероприятий, оказывать необходимую экстренную помощь;
- выявлять экстренные хирургические заболевания угрожающие жизни ребенка в условиях приемного отделения и на до госпитальном этапе;
- проводить адекватную предоперационную подготовку больных и послеоперационное ведение;
- определять показания и противопоказания к экстренным оперативным вмешательствам у детей;
- показания и противопоказания к гемотрансфузии, правила проведения, симптоматику гемотрансфузионных осложнений и методы их лечения;
- проводить диспансеризацию здоровых и больных детей;
- проводить эпидемиологический контроль отделения и пищеблока;
- грамотно производить обзор специализированной литературы, осваивать оригинальные методы исследований, разрабатывать клинический материал по научным тематикам;
- оформлять медицинскую документацию, предусмотренную законодательством по здравоохранению;

владеть навыками:

- первичной хирургической обработки ран;
- венесекции;
- пункции плевральной полости и наложения дренажа по Бюлау;
- остеоперфорации и промывания костномозгового канала при остром гематогенном остеомиелите;
- наложения насечки при флегмоне новорожденных;
- вскрытия флегмон, абсцессов;
- грыжесечения (паховая, пупочная);
- продленной интубации; ретроградного бужирования на нитке;
- лапароскопической герниорафии, герниопластики при паховых грыжах;
- лапароскопической аппендектомии;
- гастростомии; закрытия стомы;
- подвесной энтеростомии; закрытие стомы; ушивание кишечника;

23	Тікішектің жіті аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
24	АІЖ-дегі бөгде заттар	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

3.3 Тындарманның өзіндік жұмысы жоспарының үлгісі (ТӨЖ)

№	ТӨЖ мазмұны
1	Хирургиялық бөлімшелердегі палаталарда наукастарды емдеу.
2	Медициналық құжаттаманы зерделеу және іс жүргізу.
3	Қабылдау бөліміндегі жұмыс.
4	Диагностика кабинеттеріндегі жұмыс.
5	Реанимация және интенсивті терапия бөлімшелеріндегі жұмыс.
6	Травмпункттегі жұмыс.
7	Емханадағы, ОДА-дағы (хирург кабинетіндегі) жұмыс.
8	Операция бөлмесіндегі жұмыс (операцияда ассистент болу, өз бетінше операция жасауы).
9	Таңу бөлмесіндегі, манипуляциялық бөлмедегі, гипстеу кабинеттеріндегі жұмыс.
10	Клиникалық және патологиялық-анатомиялық конференцияларға баяндама, презентация дайындау.
11	Басқа бөлімшелердің консилиумдарына, консультацияларына қатысу.
12	Хирургиялық стационардағы кезекшілік.
13	Кітапханадағы, интернеттегі жұмыс.
14	Оқу-клиникалық орталықтағы жұмыс.

4 Тақырыптық жоспардың үлгісі және бейіндеуші пәндердің міндетті компоненті тақырыбының мазмұны (біліктілік арттыру) «Балалар хирургиясының өзекті мәселелері»

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырып
1	ҚР амбулаториялық-емханалық қызметтің қазіргі жағдайы және ұйымдастыру принциптері.
2	Терідегі және жұмсақ тіндердегі катерсіз ісіктерді диагностикалау мен емдеудегі жаңалықтар.
3	Ішперденің алдыңғы қабырғасының жарықтарын диагностикалау мен емдеудегі жаңалықтар.
4	Балалардағы іріңді хирургиялық инфекцияны емдеудің қазіргі принциптері.
5	Ішперде қуысының, ішперде артындағы кеңістіктің абсцесін емдеудегі азинвазиялы технологиялар.
6	Ішперде қуысы ағзаларының жарақаттарын емдеудің және диагностикасының қазіргі принциптері
7	Портальды гипертензия синдромын емдеудегі жаңалықтар.
8	Ішек қынапталуын емдеудің лапароскопиялық және колоноскопиялық әдістері.
9	Азинвазиялы хирургия. Лапароскопиялық операция жасау бөлмесінде жұмысты ұйымдастыру принциптері. Лапароскопияның негізгі принциптері.
10	Эндоскопиялық операциялардағы операцияға дейінгі және операциядан кейінгі кезең ерекшеліктері. Эндоскопиялық хирургияның артықшылықтары мен кемшіліктері. Диагностикалық зерттеулер жүргізудің және оперативті лапароскопияның техникалық ерекшеліктері.
11	Ішперде қуысы ағзаларының паразиттік ауруларын диагностикалау мен емдеудің қазіргі принциптері.
12	Балалардағы өкпенің және плевраның іріңді-қабынбалы жігі ауруларын диагностикалау мен емдеудің қазіргі принциптері.

Конечные результаты обучения

Слушатель должен

знать:

- основы законодательства о здравоохранении и нормативных правовых актов, регламентирующих деятельность органов здравоохранения и отдельных медицинских организаций в Республике Казахстан;
- принципы организации медицинской, социальной, правовой помощи, в том числе в местах лишения, наркопотребителям, ВИЧ-инфицированным потребителям инъекционных наркотиков (ПИН), больным СПИД, лицам, живущим с ВИЧ (ЛЖВИЧ);
- общие вопросы организации терапевтической и педиатрической помощи в республике, работа больнично-поликлинических учреждений, организация работы скорой неотложной помощи взрослому и детскому населению;
- клиническая симптоматика основных терапевтических и детских заболеваний, их профилактика, диагностика и принципы лечения, клиническая симптоматика пограничных состояний в терапевтической и педиатрической клинике;
- основы фармакотерапии в клинике внутренних и детских болезней, осложнения, вызванные применением лекарств, методы их коррекции;
- основы рационального питания здоровых лиц различного возраста, принципы диетотерапии;
- основы физиотерапии, показания и противопоказания к санаторно-курортному лечению;
- вопросы экспертизы временной и стойкой нетрудоспособности;
- диспансерное наблюдение за здоровыми и больными, в том числе детьми, проблемы профилактики;
- основные принципы и способы защиты населения при катастрофах;
- противоэпидемические мероприятия в случае возникновения очага инфекции; специальные знания;
- общие вопросы организации детской хирургической помощи в республике, работу больнично-поликлинических учреждений, организацию работы скорой неотложной помощи;
- этиологию, патогенез, клиническую симптоматику основных хирургических заболеваний в детском возрасте, их профилактику, диагностику и принципы лечения, клиническую симптоматику пограничных состояний в хирургической клинике;
- основы диагностики и экстренной помощи при неотложных состояниях, при хирургических заболеваниях, травмах у детей;
- основы реаниматологии: основные методы реанимации при внезапной остановке кровообращения, острой дыхательной недостаточности, аллергических, коматозных состояниях, при переохлаждении, утоплении, электротравме у детей;
- основы общей анестезии, применяемой на догоспитальном этапе;
- основы диагностики и неотложной помощи при острых заболеваниях и травмах

1 Пояснительная записка

Введение

Повышение квалификации и/или переподготовка медицинских и фармацевтических кадров проводится по специальностям, утвержденным Приказом Министра здравоохранения «Об утверждении номенклатуры медицинских и фармацевтических специальностей» от 4 июля 2008 года № 392.

Образовательные программы повышения квалификации и/или переподготовки реализуются медицинскими организациями образования и науки, основным видом деятельности которых является образовательная и/или научная деятельность в области здравоохранения, имеющих необходимое учебно-методическое, материально-техническое оснащение, независимо от их ведомственной подчиненности и формы собственности. Повышение квалификации и/или переподготовка осуществляется в соответствии с государственным стандартом дополнительного медицинского и фармацевтического образования, номенклатурой медицинских и фармацевтических специальностей, квалификационными характеристиками специальностей, учебно-методической и программной документацией.

Лицам, освоившим образовательные программы дополнительного медицинского и фармацевтического образования и успешно прошедшим итоговую аттестацию, выдается документ установленного образца.

Необходимый предшествующий уровень образования для лиц, желающих освоить образовательные программы дополнительного медицинского образования – высшее медицинское образование, интернатура по хирургии.

Цель дисциплины: подготовка квалифицированного специалиста для последующей работы в качестве врача детского хирурга.

Задачи дисциплины:

- углубленное освоение теоретических вопросов детской хирургии;
- совершенствование практических навыков по современным принципам диагностики, интерпретации полученных результатов обследования с позиции доказательной медицины, методам предоперационной подготовки и способам проведения операций у детей;
- самостоятельного осуществления квалифицированной врачебной помощи при различных состояниях и заболеваниях у детей.

4.2 Тақырыптық жоспардың үлгісі және практикалық сабақтар мен семинарлардың мазмұны

№	Тақырып	Мазмұны
1	Қазақстан Республикасында амбулаториялық-емханалық қызметті ұйымдастыру. Жұмсақ тіндердің зақымдануы. Терідегі және жұмсақ тіндердегі катерсіз ісіктер. Тірек-қимыл аппараты аурулары бар балаларды оңалту принциптері	Диспансерлік бақылау принциптері мен оны ұйымдастыру. Балалар жарақаттары және оның алдын алу. Жілік сүйектердің сынығы. Кәрі жілік басының буын таюы. Қол басының ұсақ буындарының шығып кету жарақаттары. Ортопедиялық науқастарды диспансерлік бақылау принциптері және оны ұйымдастыру. Ортан жіліктің туғаннан болған шығуы, диагностикасы, консервативтік емі, оңалту. Мойынның туа біткен бұлшықеттік қисықтығы, диагностикасы, консервативтік емі, оңалту. Маймақтық, диагностикасы, консервативтік емі, оңалту. Сколиоз, диагностикасы, консервативтік емі, оңалту. Сүйектер мен буындардың туа біткен және жүре пайда болған деформациялары, диагностикасы, консервативтік емі, оңалту.
2	Кіндік жарығы, шат жарығы, сан жарығы, іштің ортаңғы сызығының жарығы, диафрагма жарығы, бассүйек-ми және жұлын жарығы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
3	Өнештің туа біткен және жүре пайда болған аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
4	Жіті және созылмалы іштүйнек	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
5	Ішкі ағзалардың празиттік аурулары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
6	Ішектің туа біткен даму кемістіктері. Ішек аурулары. Мегадолихосигма. Жыланкөзбен қоса дамудың аноректальді кемістіктері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емінің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

7	НЖЖ-нің туа біткен даму кемістіктері. Гидронефроз. Бүйректің полимультикистозы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
8	Ішперде қуысының, ішперде артындағы кеністіктің абсцестері	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
9	Асқазан-ішек жолдарының жоғарғы бөліктерінен қан кету. Асқазан-ішек жолдарының төменгі бөліктерінен қан кету	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
10	Жаңа туған нәрестелерде терінің және тері шелмайының іріңді-қабынбалы аурулары. Жаңа туған нәрестелердің сепсисі	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
11	Қол мен аяқ сүйектерінің сынықтары. Омыртқа бағанының сынығы	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.
12	Ішперде қуысының қуыс ағзаларының зақымдары. Іштің тесік жарақаттары	Клиникасының ерекшеліктері, дифференциальды диагностика, хирургиялық емнің тәсілі, принциптері, операция жасау әдістері.

4.3 Тыңдарманның өзіндік жұмысы жоспарының үлгісі (ТӨЖ)

№	ТӨЖ мазмұны
1	Хирургиялық бөлімшелердегі палаталарда науқастарды емдеп, бақылау.
2	Медициналық құжаттаманы зерделеу және іс жүргізу.
3	Қабылдау бөліміндегі жұмыс.
4	Диагностика кабинеттеріндегі жұмыс.
5	Операция бөлмесіндегі жұмыс (операцияда ассистент болу, өз бетінше операция жасауы).
6	Таңу бөлмесіндегі, манипуляциялық бөлмедегі, гипстеу кабинеттеріндегі жұмыс.
7	Тексерулерге, консилиумдарға, консультацияларға, конференцияларға қатысу.
8	Таңертеңгі конференцияларда және клиникалық-анатомиялық конференцияларда баяндама жасау.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	38
2. Распределение часов по дисциплине	42
3. Примерный тематический план и содержание дисциплин переподготовки	43
4. Примерный тематический план и содержание дисциплин повышения квалификации	59
5. Методы обучения и преподавания	62
6. Клиническая база	62
7. Список рекомендуемой литературы	63

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с стандартом дополнительного образования 2009 г. по специальности «Детская хирургия».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом и.о. Министра здравоохранения РК № 916 23 ноября от 2010 г.

9	Хирургиялық стационардағы кезекшілік.
10	Кітапханадағы жұмыс, интернетпен жұмыс.
11	Оқу-клиникалық орталықтағы жұмыс.

5 Оқыту және сабақ жүргізу әдістері

- **Дәрістер:** шолу жасау, проблемалық.
- **Семинарлар мен практикалық сабақтар:** емдеу-сауықтыру ұйымдарының түрлі бөлімшелеріндегі жұмыс, палаталарды аралап науқастарды тексеруге қатысу, тақырып бойынша науқастардың ауруларын талдау, шағын топтардағы жұмыс, дискуссиялар, презентациялар, кері байланыс, ғылыми-практикалық конференцияны ұйымдастыру.
- **Тыңдарманның өзіндік жұмысы (ТӨЖ):** науқастарды емдеп бақылау, емдеу-сауықтыру ұйымдарының түрлі бөлімшелеріндегі жұмыс, оқу-ғылыми әдебиеттермен жұмыс және бақылау-өлшеу аспаптарымен жұмыс, презентацияны дайындау, оқу-клиникалық орталықтың фантомдарымен, муляждарымен жұмыс жасап үйренген машықтарын бекіту, портфолио құру.

6 Клиникалық база

Стационарлардағы, алғашқы медициналық-санитариялық көмек көрсету ұйымдарындағы хирургиялық бейіндегі бөлімшелер (хирургиялық бейіндегі дәрігерлердің кабинеттері).

**Орыс тіліндегі
негізгі:**

1. Абаев Ю.К. Воспалительные заболевания новорожденных. – Ростов н/Дону, 2007.
2. Акопян В.Г. Хирургическая гепатология детского возраста. – М., 1982.
3. Баиров Г.А. Детская травматология. – СПб. 2000.
4. Дронов А.Ф. Эндоскопическая хирургия у детей. – М., 2002.
5. Ильин А.В. Застарелые повреждения позвоночника и спинного мозга у детей. – М., 2003. 245 с.
6. Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных. – СПб. 2002.
7. Катъко В.А. Гематогенный остеомиелит у детей. – Минск, 2007.
8. Курбатов Д.Г., Щетинин В.В. Малоинвазивная хирургия мужских половых органов. – М., 2005.
9. Практическое руководство по детским болезням. Под ред. А.Г. Румянцева, Е.В. Самочатовой. – М., 2004.

қосымша:

1. Баиров Г.А. Срочная хирургия детей. – СПб. 1997. 398 с.
2. Бунятян А.А., Мизикова В.М. Рациональная фармакоанестезиология – М., 2006.
3. Диагностика и лечение заболеваний желчевыводящих путей: Уч. пособие/ Маев И.В., Самсонов А.А., Салова Л.М. и др. – М., 2003.
4. Дурнов Л.А. Руководство по детской онкологии. – М., 2003.
5. Дурнов Л.А., Голдобенко Г.В. Детская онкология. – М., 2002.
6. Евтюков Г.М., Иванов Д.О. Транспортировка новорожденных детей. Уч. пособие. – СПб. 2003.
7. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста – М., 2004.
8. Исаков Ю.Ф., Белобородова Н.В. Сепсис у детей – М., 2001.
9. Котлобовский В.И. Эндоскопическая хирургия у детей – М., 2002.
10. Юдин А.Б. Острые заболевания органов мошонки у детей. – М. Медицина. 1997. 230 с.

**Қазақ тілінде
негізгі:**

1. Дюсембаев А.А., Ормантаев К.С. Балалар хирургиясы. – Алматы 2008.
2. Ибадильдин А.С., Алмағамбетов А.А. Хирургиялық аурулар. Іш қуысының жедел хирургиясы. – Алматы 2004.
3. Марденов А.Б. Елубаев Ж.К. Балалардағы хирургиялық аурулар (әдістемелік құрал). – Қарағанды -2007.

қосымша:

1. Алиев М.А., Рысбеков М.М. Ұйқыбез аурулары. – А., 2000.

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Специальность:

**ДЕТСКАЯ ХИРУРГИЯ
(неонатальная)**